

OŚWIADCZENIE NID WS. ZAGOSPODAROWANIA BULWARU FILADELFIJSKIEGO W TORUNIU

Posted on 8 sierpnia 2022

W odniesieniu do publikacji medialnych zawierających stwierdzenia sugerujące, że Narodowy Instytut Dziedzictwa wydawał opinie akceptujące zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu na etapie procedowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz w procesie wydawania zgód na budowę inwestycji, wyjaśniamy, że informacje te nie mają odzwierciedlenia w stanie faktycznym.

W 2021 r. Narodowy Instytut Dziedzictwa sporządził opinię na wniosek Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN, w sprawie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) dla obszaru Starego Miasta w Toruniu wraz z otoczeniem, wyłącznie w zakresie wybranych aspektów i zapisów projektu. Nie była to więc całościowa ocena wszystkich zapisów projektu planu i nie odejmowała kwestii pawilonów.

Opinia odnosiła się do zażalenia Prezydenta Miasta Torunia na postanowienie Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków(K-P WKZ), który kilkakrotnie odmówił uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Starego Miasta w Toruniu wraz z otoczeniem. W swoich uwagach do projektu mpzp WKZ nie wnosił uwag dla jednostki planistycznej 76.06-(0.6)7P7b oraz lokalizacji i kubatury omawianych pawilonów. Nie podjęto również w postanowieniu o odmowie uzgodnienia planu zagadnienia dotyczącego wpływu planowanej inwestycji na panoramę Starego Miasta w widoku od strony rzeki Wisły. Z uwagi na to w postępowaniu zażaleniowym, które prowadziło MKiDN w niniejszej sprawie, ani Departament Ochrony Zabytków, ani działający na jego zlecenie NID, nie mógł badać dopuszczalności lokalizacji i kubatury spornych pawilonów.

W opinii NID stwierdzono natomiast, że na rysunku planu nie oznaczono granic wpisu Średniowiecznego miasta w Toruniu - miejsca światowego dziedzictwa UNESCO ani jego strefy buforowej, zaś w części tekstowej planu odniesiono się wyłącznie do obszaru wpisu, pomijając strefę buforową. Dlatego w ocenie NID, zawartej w opinii, ustalenia projektu planu w niewystarczającym zakresie odnosiły się do ochrony wartości zabytkowych, w tym ekspozycyjnych Starego Miasta w Toruniu, jako miejsca światowego dziedzictwa UNESCO.

Trzeba również wyraźnie podkreślić, że argumentacja dotycząca miejscowego planu nie ma związku z oceną niniejszej sprawy, gdyż plan nie został uchwalony, a projekt planu nie może być podstawą do oceny zgodności z prawem przedmiotowej inwestycji.

Obecnie w NID, na wniosek Departamentu Ochrony Zabytków MKiDN z dnia 29 lipca 2022 r., trwają prace nad przygotowaniem opinii nt. inwestycji „Zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu”, zlokalizowanej na obszarze strefy buforowej Średniowiecznego miasta w Toruniu – miejsca światowego dziedzictwa UNESCO. Będzie to pierwsza opinia NID w sprawie, skupiająca się na rozważaniu kwestii konserwatorskich, jak i ocenie wpływu inwestycji na wyjątkową uniwersalną wartość miejsca światowego dziedzictwa.

Należy podkreślić, że pominięcie NID w opiniowaniu inwestycji na wcześniejszych etapach postępowania stanowi naruszenie wytycznymi Generalnego Konserwatora Zabytków (GKZ) z 2015 r., dotyczących wydawania rozstrzygnięć konserwatorskich inwestycji realizowanych w granicach miejsca światowego dziedzictwa. Wbrew tym wytycznym, ani WKZ ani miejski konserwator, nie występowali o opinię NID.

W 2017 r. K-P WKZ wydał postanowienie uzgadniające projekt decyzji w sprawie lokalizacji inwestycji celu publicznego dla zamierzenia pn. „Zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu”, nie występując o opinię NID.

Również Miejski Konserwator Zabytków nie wystąpił do NID o opinię dotyczącą projektu Zagospodarowania Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu, polegającego na budowie pawilonów przeznaczonych do obsługi ruchu turystycznego na obszarze strefy buforowej miejsca światowego dziedzictwa.

W niniejszej sprawie nie dokonano również, zgodnie z przyjętymi standardami UNESCO, oceny oddziaływania inwestycji na miejsce światowego dziedzictwa.

Niezależnie od zlokalizowania inwestycji w strefie buforowej UNESCO, większość obszaru opiniowanej inwestycji jest w granicach pomnika historii. Również z tego tytułu istniał obowiązek wystąpienia o opinię do NID, który nie został dochowany.

Warto zaznaczyć, że w 2018 r. GKZ, działając w trybie art. 90 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wydał wiążące służby konserwatorskie wytyczne w zakresie monitoringu pomników historii i miejsc światowego dziedzictwa. Mimo nałożonych w nich obowiązków informacyjnych dotyczących rozstrzygnięć wydawanych w granicach dóbr światowego dziedzictwa i pomników historii, miejski konserwator zabytków w Toruniu nie przesyła do NID wymaganych materiałów i informacji.

Reasumując, Narodowy Instytut Dziedzictwa nie uczestniczył w podejmowaniu decyzji pozwalających na realizację przedmiotowej inwestycji. Z uwagi na wyżej wymienione fakty, powielanie informacji sugerujących taki udział oraz dokonywanie wcześniejszych akceptacji projektu oraz zakresu i lokalizacji inwestycji przez NID, są całkowicie bezzasadne.